

Ziņa plašsaziņas līdzekļiem. 2012. gada 14. augustā.

2012. gada 11. augustā, atzīmējot izcilā latviešu tenora Jāņa Zābera 77. dzimšanas dienu, izdevniecība *Upe tuviem un tāliem* izdevusi trešo un noslēdzošo dziedoņa labāko ieskaņojumu izlasi. Pirms diviem gadiem tika izdotas labākās Jāņa Zābera izpildītās **operu ārijas**, tām pērn sekoja **kamermūzikas** izlase, nu dienas gaismu ieraudzījis izdevums

Jānis Zābers. Populāras melodijas.

Ieraksta nosaukums atspoguļo ne tikai šo skaņdarbu atpazīstamību, bet arī vieglās jeb populārās mūzikas žanra klātbūtni mākslinieka daiļradē, lai gan viņš pats mūziku nešķīroja vieglajā un nopietnajā.

Izlases sastādītāja un producente Daiga Mazvērsīte īsi iepazīstina ar darba saturu: “Par vienu no svarīgākajiem un publikas novērtētākajiem Jāņa Zābera muzikālo dāvanu izpaušmes laukiem kļuva saulainās Itālijas dienvidos, „picas dzimtenē” Neapolē dzimušās dziesmas, kuras savas popularitātes dēļ bieži vien sauc par itāliešu tautasdziesmām, kaut gan lielākajai daļai autoru vārdi ir zināmi. Ar šo repertuāru Jānis Zābers iepazīnās Itālijā, Romā, kur nonāca padomju – itāliešu aspirantu apmaiņas programmas ietvaros 1962.gada nogalē. Romas *Santa Cecilia* konservatorijā profesora Džordžo Favoreto (Giorgio Favoretto) vadībā staltais latviešu tenors savu *bel canto* prasmi slīpēja ne tikai ar operu ārijām, bet arī tautasdziesmām. Viņam patika arī

melodiskā un skanīgā Itālijas estrādes mūzika, kuras atbalsis dzirdamas arī paša iedziedātajās latviešu autoru vieglā žanra melodijās.

Neapoliešu dziesmas izcilās koncertmeistares Vilmas Čirules pavadībā tenors no 1963. līdz 1965. gadam ieskaņojis arī radio, un daļa no tām iekļautas jaunajā izlasē (Rudžjēro Leonkavallo *Rītausma*, Salvatores Kardillo *Pieviltā sirds*, Eduardo di Kapuā *Marī, Marī*, Rodolfo Falvo *Sakiet, meitenes*, Ernesto de Kurtisa *Cik skaists kalns šajā naktī*, Vinčenco d' Annibales *Saules zeme*, Salvatores Gambardellas *Marinarello* un Frančesko Paolo Tosti *Ideāls*).

Vēl būdams Latvijas valsts konservatorijas students, 1959. gadā Jānis Zābers sāk piedalīties Mūzikas fonda rīkotajos latviešu komponistu autorkoncertos. Kad jaunais dziedonis kārtīgi iesildījies labi apmeklētajos koncertos Latvijas pilsētās un ciemos (studiju gados vien viņš piedalījies ap 400 (!) sarīkojumos), pienāk kārta stāties pie radio studijas mikroфона.

Zābera pasakaini skaistā balss nedeva mieru arī džeza un estrādes žanra entuziastiem. Kā īsts dārgakmens šo ierakstu plejādē mirdz komponista, diriģenta, vienlaikus simfoniķa un džeza entuziasta, veselu divu kolektīvu – *Rīgas estrādes* un *Latvijas Televīzijas un Radio vieglās un estrādes orķestru* diriģenta Ringolda Ores izcilais sacerējums *Zilās naktis*. Šis valsis ar trauslo mīlas lirikas atainojumu kļuvis par vadmotīvu daudzu tā laika jauniešu dzīvē. Vienlaikus tas ir arī lielisks 60. gadu sākuma simfodžeza paraugs. Savukārt, ražīgākajam latviešu estrādes skaņradim Raimondam Paulam allaž piemītis talants pamanīt sava laika spožākos talantus, un, protams, arī viņš nepalika vienaldzīgs dzirdot Jāņa Zābera sniegumu. Opertenoram sacerētas 4 dziesmas (*Sidraba mākoņi*, *No Daugavas kāpj pirmo palu dima*, *Pavasara gaidās*, *Liepājai*). Maestro teic, ka bijusi iecere rakstīt vēl, ja vien sadarbību nepārtrauktu mākslinieka slimība.

Vēl ierakstā dzirdēsim saulaino Elgas Īgenbergas *Vasara sauc*, Aļņa Zaķa 1970. gadā radīto valsi *Pie dzimtenes siliem*, vairākus fragmentus no pašmāju muzikālajām komēdijām – Nikolaja Zolotonosa Jāņa dziesmu no *Kad Ādams atvaļinājumā* un Arvīda Žilinska *Mēnes, šonakt neaizmiedz no Dzintarkrasta puīšiem*, kā arī dažas latviešu tautas dziesmas.

Laikabiedri izteikušies, ka sastapt Jāni Zāberu nozīmēja sastapt saulainu dienu. Arī no šiem ierakstiem strāvo silts, enerģisks dzīves spars. Kā apliecinājums Jāņa Zābera dzīves mīlestībai! “

Izlasē apkopoti darbi, kas ilgus gadus glabājušies Latvijas Radio un firmas *Melodija* fondos. Lielākajai daļai no dziesmām bija nepieciešams rūpīgs restaurācijas darbs, ko izcili paveicis pieredzējušais skaņu režisors Jāzeps Kulbergs.

Darbs izdots pateicoties atbalstītājiem - Zaļo un Zemnieku Savienībai, un no 20. augusta tiks nodots plašam klausītāju vērtējumam.

Diska atvēršanas svinības šoreiz notiks Jāņa Zābera dzimtajā pusē, kur Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā 23. augustā plkst. 18.00 notiks sarīkojums dziedoņa atcerei. Tajā koncertu sniegs dziedātāja Inga Šļubovska, bet pirms tā Daiga Mazvērsīte pastāstīs J. Zāberam veltītās grāmatas *Pusvārdā* tapšanu un kopā ar Ivetu Mielavu prezentēs jaunizdoto dziedoņa priekšnesumu ierakstu albumu *Populāras melodijas*.

Ar cieņu Iveta Mielava un Daiga Mazvērsīte